

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

សំណុំរឿង

លេខ: ០៧១/០១៥/២០០៣

ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

សេចក្តីសម្រេច

លេខ: ០៥៧/០០៨/២០០៣

ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ជស/រកម/០៤៩៨/០៦ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ មេសា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២៩៧/០៦ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៩៧ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ
- បានឃើញពាក្យបណ្តឹង គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ ឯកឧត្តម **សម រង្ស៊ី** ប្រធានគណបក្ស សម រង្ស៊ី ប្តឹងតវ៉ាអំពីលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនៅឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញលិខិត គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ ឯកឧត្តម **សម រង្ស៊ី** ប្រធានគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផ្ទេរសិទ្ធិឱ្យទៅ ឯកឧត្តម **អ៊ុំ ប៊ុនឡុង** ប្រធានគណៈកម្មការបោះឆ្នោតគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដើម្បីដាក់ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ានៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ចំពោះលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ននៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រដែលប្រកាសដោយគណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ.ជ.ប) កាលពីថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញកំណត់ហេតុសូរយកចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ៨:៣០ របស់សមាជិកក្រុមទី ២ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលសូរយកចម្លើយពី ឯកឧត្តម **ទេព និថា** អគ្គលេខាធិការ គ ជ ប ដើម្បីបញ្ជាក់បន្ថែមទៅលើពាក្យបណ្តឹងរបស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញកំណត់ហេតុសូរយកចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ១៥:៣០ របស់សមាជិកក្រុមទី២ នៃ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែល សូរយកចម្លើយពី លោក **លុន ឆេងកែ** ប្រធានគណៈកម្មការរៀបចំការបោះឆ្នោតក្រុងភ្នំពេញ ដើម្បីបញ្ជាក់បន្ថែម ទៅលើពាក្យបណ្តឹង របស់ គណបក្ស សម រង្ស៊ី គ្មានចុះលេខ

ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

- បានឃើញកំណត់ហេតុសួរយកចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ៨:០០ របស់សមាជិក ក្រុមទី២នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលសួរយកចម្លើយពីឯកឧត្តម **ទេព ទិវា** អគ្គលេខាធិការ គ ជ ប ដើម្បីបញ្ជាក់ បន្ថែមទៅលើពាក្យបណ្តឹងរបស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញកំណត់ហេតុសួរយកចម្លើយ ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ១៥:៣០ របស់សមាជិក ក្រុមទី២ នៃក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ដែលសួរយកចម្លើយពី ឯកឧត្តម **អ៊ុំ ប៊ុនឡុង** ប្រធានគណៈកម្មការបោះឆ្នោត គណបក្ស សម រង្ស៊ី ដើម្បីបញ្ជាក់បន្ថែម ទៅលើពាក្យបណ្តឹង របស់ គណបក្ស សម រង្ស៊ី គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញលិខិតលេខ ០៨/១៦៨៦/០៣ គ ជ ប ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ ឯកឧត្តម **អ៊ឹម ស៊ុនធី** ប្រធាន គ ជ ប ដែលបានចាត់តាំងឱ្យតំណាង គ ជ ប ដើម្បីឆ្លើយបំភ្លឺនាពេលសវនាការនៅក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ លើពាក្យបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធនឹងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ ២០០៣
- បានឃើញលិខិតលេខ ០៨/១៦៩០/០៣ គ ជ ប ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ របស់ ឯកឧត្តម **អ៊ឹម ស៊ុនធី** ប្រធាន គ ជ ប ស្តីពីការបន្ថែមសមាជិក គ ជ ប ចំនួន ៣ រូប ដើម្បីឆ្លើយបំភ្លឺនាពេលសវនាការនៅ ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ លើពាក្យបណ្តឹងពាក់ព័ន្ធនឹងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រឆ្នាំ ២០០៣

ក្រោយពីបានស្តាប់របាយការណ៍របស់សមាជិករាយការណ៍

ក្រោយពីបានស្តាប់ចម្លើយរបស់គុភាគី

ក្រោយពីបានស្តាប់សាក្សីទាំងសងខាង

ក្រោយពីបានពិភាក្សាត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ហើយ

- យល់ឃើញថា ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ារបស់ ឯកឧត្តម សម រង្ស៊ី ប្រធានគណបក្ស សមរង្ស៊ី គ្មានចុះលេខ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាពាក្យបណ្តឹងដោយផ្ទាល់ក្នុងកំឡុងពេល ៧២ ម៉ោងក្រោយពីការប្រកាសលទ្ធផលបណ្តោះ អាសន្ននៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្ររបស់ គ ជ ប ហើយដែលអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ ទទួលបាននៅថ្ងៃទី ១០ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ វេលាម៉ោង ១០:៣០ មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់

ករណីភ្នំពេញ (១២)

- យល់ឃើញថា ការចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតឆ្នាំ ២០០៣ នេះត្រូវធ្វើនៅទីស្នាក់ការឃុំ សង្កាត់ ខុសពីការចុះឈ្មោះបោះ ឆ្នោតកន្លងមក ដែលធ្វើនៅគ្រប់ការិយាល័យបោះឆ្នោតនីមួយៗ ទូទាំងប្រទេស
- យល់ឃើញថា ពេលចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតដំបូង សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ខ្លះបានចុះឈ្មោះលើសពី ៧០០ នាក់ ដែលច្បាប់កំណត់សម្រាប់មួយការិយាល័យ ។ នៅក្រោយពេលមានការណែនាំរបស់គណៈកម្មការក្រុងរៀបចំការ បោះឆ្នោត ក៏មានការកែតម្រូវ ដោយបញ្ជូលឈ្មោះអ្នកចុះឈ្មោះ ទៅការិយាល័យថ្មីដែលនៅជិត ហើយដែលជា ហេតុនាំឱ្យមានការប្តូរលេខបង្កាន់ដៃ និង លេខកូដការិយាល័យ ។
- យល់ឃើញថា ការសុំបញ្ជីបោះឆ្នោតដែលមិនទាន់ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ហើយដែលមិនត្រូវបានផ្តល់ជូនដោយ គ ជ ប មិនពាក់ព័ន្ធដល់មាត្រា ៦៣ ថ្មីនៃព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនោះទេ ។

ករណីខេត្តស្វាយរៀង (២០)

- យល់ឃើញថា គណបក្ស សម រង្ស៊ី ក្រោយពិធីបោះឆ្នោតប្រឆាំងបែបបទ ១១០៥ យកមកផ្ទៀងផ្ទាត់តួលេខឃើញថា មានខុសតួលេខដែលបានបូកផ្ទៀងផ្ទាត់ហើយ ក៏ ប្តឹងទៅ គ ជ ប ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញលើ ទម្រង់ បែបបទ ១១០៥ ទៅនឹងទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ទាំង ១៤ ឃុំ នៅខេត្តស្វាយរៀង
- យល់ឃើញថា គ ជ ប យល់ព្រមឱ្យក្រុមត្រួតពិនិត្យធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួន ១៤ ឃុំ តាមបណ្តឹងរបស់គណបក្ស សម រង្ស៊ី ដោយមានតំណាងគណបក្ស និង អ្នកសង្កេតការណ៍ចំនួន ១៤ រូប ចូលរួមផង
- យល់ឃើញថា មន្ត្រីគណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោត មានការច្របូកច្របល់ប្រហែសក្នុងការស្រង់តួលេខចូលក្នុង ទម្រង់បែបបទ ១១០៥ ដោយមិនបានផ្ទៀងផ្ទាត់ជាមួយទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ បណ្តាលឱ្យមាន ការភ័ន្តច្រឡំតួលេខនៃគណបក្សតូចៗ ។ ប៉ុន្តែការភ័ន្តច្រឡំនេះ មិនបណ្តាលឱ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផលបោះឆ្នោតទេ
- យល់ឃើញថា លទ្ធផលដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី ចាញ់គេមាន ១៤៦ សំលេងគឺត្រូវជា ០.០៦% នឹងទទួលបានមួយ អាសនៈហើយទាមទារឱ្យរាប់ និង ផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញនោះមិនសមស្របទេ
- យល់ឃើញថា ច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ មិនមានចែងឱ្យមានការរាប់ និង ផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើង វិញ ដោយសារការប្រៀបធៀបមធ្យមភាគដែលគណបក្សនយោបាយបានទទួលនោះទេ
- យល់ឃើញថា មានតួលេខខុសគ្នាពីលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្នប្រកាសនៅគណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោត និង ខុសពីទម្រង់បែបបទ ១១០៥ ជាមួយនឹងលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្នប្រកាសជាផ្លូវការដោយ គ.ជ.ប និង បណ្តាល មកពីការខ្វះខាតរបស់គណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោត ស្រង់តួលេខចូលទម្រង់បែបបទ ១១០៥ ប៉ុន្តែ ទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មិនមានខុសទេ ។ ការខុសឆ្គងនេះត្រូវបានកែតម្រូវឡើងវិញ បន្ទាប់ពីក្រុមត្រួតពិនិត្យ គ.ជ.ប រកឃើញការខ្វះខាតទាំងនេះ
- យល់ឃើញថា គណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោត ឃុំដូង (០៣៩) ចេញទម្រង់បែបបទ ១១០៥ ដល់ទៅពីរ ច្បាប់ ហើយតួលេខខុសគ្នានេះជាការខ្វះខាតរបស់គណៈកម្មការឃុំរៀបចំការបោះឆ្នោតដែរ ប៉ុន្តែមូលហេតុសំខាន់ គឺទម្រង់បែបបទ ១១០៥ នេះត្រូវបានកែតម្រូវឡើងវិញក្រោយពេលពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់រួចមក ។ ចំពោះទម្រង់បែបបទ ១១០៣ គឺត្រឹមត្រូវដដែល ។
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ (កំណត់ហេតុបូកសរុបលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតឃុំ សង្កាត់) នីមួយៗ ឃើញថា នៅក្រុមរាប់សន្លឹកឆ្នោតទូទាំង ១៥ ឃុំ មានចុះហត្ថលេខាលើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ពីតំណាងគណបក្ស នានា ក្នុងនោះមានតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ លើកលែងតែក្រុមរាប់សន្លឹកឆ្នោតចំនួន ៥ ក្រុម ដូចជា :
 - ឃុំប្រសូតិ ក្រុមរាប់មាន ៣ ក្រុមរាប់ទី១ និង ទី ៣ មានចុះហត្ថលេខារួមទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែក្រុមរាប់ទី ២ មិនមានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ប៉ុន្តែពុំមានពាក្យបណ្តឹងអ្វីទាំងអស់
 - ឃុំដូង ក្រុមរាប់មាន ៤ ក្រុមរាប់ទី១ ទី២ និង ទី៣ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សនានារួម ទាំង តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែក្រុមរាប់ទី ៤ មិនមានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី
 - ឃុំច្រកម្តេសក្រុមរាប់មាន ៤ ក្រុមរាប់ទី ២ ទី ៣ និង ទី ៤ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សនានារួមទាំង តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែក្រុមរាប់ទី ១ មិនមានតំណាងគណបក្សនយោបាយណាចុះហត្ថលេខាទេ
 - ឃុំព្នារ ក្រុមរាប់មាន ៣ ក្រុមរាប់ទី ១ និង ទី ៣ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សនយោបាយនានារួម

ទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផង លើលែងតែក្រុមរាប់ទី ២ គ្មានចុះហត្ថលេខាទេ

- ឃុំត្រពាំងស្តៅ ក្រុមរាប់ទី២ តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី មិនបានចុះហត្ថលេខាលើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ មែន តែក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានចុះហត្ថលេខាដោយតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ទាំង ១៥ ឃុំ ដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី សុំឱ្យរាប់ឡើងវិញមានចុះ ហត្ថលេខារបស់តំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផង លើកលែងតែនៅ :
 - ឃុំប្រសូតិ ក្រុមរាប់ទី ២ គ្មានចុះហត្ថលេខារបស់តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ទេ
 - ឃុំដូង ក្រុមរាប់ទី ២ និង ទី ៣ គ្មានចុះហត្ថលេខារបស់តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ទេតែគ្មានពាក្យបណ្តឹង អ្វីដែរ ក៏ប៉ុន្តែនៅលើទម្រង់បែបបទ ១១០៥ និង ទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានហត្ថលេខារបស់តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
 - នៅឃុំច្រកម្ទេស ក្រុមរាប់ទី ១ មិនបានចុះហត្ថលេខាលើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ មែន តែក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
 - នៅឃុំព្យួរ ក្រុមរាប់ទី ២ មិនបានចុះហត្ថលេខាលើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ មែន តែក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ទាំង ១៥ ឃុំ ដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី សុំឱ្យរាប់ឡើងវិញ មានចុះហត្ថ លេខារបស់តំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែឃុំប្រសូតិ (០៧៦) ដែលគ្មាន តំណាងគណបក្សណាមួយចុះហត្ថលេខាទេ ប៉ុន្តែគ្មានពាក្យបណ្តឹងដែរ
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៥ ទាំង ១៥ ឃុំ ដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី សុំឱ្យរាប់ឡើងវិញ ឃើញថា :
 - ឃុំប្រសូតិ (០៧៦) គ្មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សណាទេ
 - ឃុំកំពង់ចក (០២៥) មិនមានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ីទេ ប៉ុន្តែក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៨ មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផង ហើយក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី រហូតដល់ ៣ នាក់
 - ឃុំថ្មី (០២១) គ្មានតំណាងគណបក្សនយោបាយណាមួយចុះហត្ថលេខាទេ ប៉ុន្តែក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៨ មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
 - ឃុំត្រពាំងស្តៅ (០៤៧) គ្មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ទេ ប៉ុន្តែ ក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៣ និង ទម្រង់បែបបទ ១១០៨ មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
- យល់ឃើញថា ទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ទាំង ១៥ ឃុំ ដែលស្នើឱ្យរាប់ឡើងវិញ ជាឯកសារសំខាន់សម្រាប់ធ្វើជា មូលដ្ឋានក្នុងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ និង បូកសរុបលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតក្នុងខេត្ត ក្រុងនោះ ហើយក្នុងទម្រង់ បែបបទទាំងនោះ មានចុះហត្ថលេខាដោយតំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែ ឃុំប្រសូតិ (០៧៦) តែមួយគត់ ដែលគ្មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សណាទាំងអស់ ។ ការខ្វះខាតនានា ដែលបានលើកឡើង រួមមានការខ្វះខាតក្នុងការស្រង់តួលេខដាក់ចូលក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៥ (ក្រដាសលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតឃុំ សង្កាត់) សម្រាប់ជូនគណបក្សនានាវាមិនអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផល បោះឆ្នោតទេ

- យល់ឃើញថា ក្នុងចំណោមឃុំទាំង ១៥ ដែលគណបក្ស សម រង្ស៊ី សុំឱ្យរាប់ឡើងវិញនោះ តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ខ្លួនឯង សុំឱ្យតែបានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់តួលេខត្រឹមត្រូវអស់ហើយ ដោយមានចុះហត្ថលេខានៅលើ ទម្រង់បែបបទខ្លះលេខ ១១០៨ ខ្លះលេខ ១១០៩ ខ្លះលេខ ១១០៤ ហើយនិងខ្លះទៀតលេខ ១១០៣ ។
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៣ មានចុះហត្ថលេខាតំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផង លើកលែងតែឃុំប្រសូតិ (០៧៦) មួយ គឺជាការទទួលស្គាល់ការបូកសរុបលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតទាំង ១៥ ឃុំ ដែលប្តឹងឱ្យរាប់ឡើងវិញ ។ ដូច្នេះការស្នើឱ្យរាប់ឡើងវិញមិនជាការចាំបាច់ទេ ។

ករណីខេត្តកំពង់ធំ (០៦)

- យល់ឃើញថា គណបក្ស សម រង្ស៊ី បានប្តឹងមកគណៈកម្មការខេត្តរៀបចំការបោះឆ្នោត (គ ខ ប) ចំនួន ២៣បណ្តឹង ក្នុងខេត្តកំពង់ធំ ។ ចំពោះបណ្តឹងសុំឱ្យរាប់ឡើងវិញ ៦ ឃុំ គ ខ ប បានឱ្យតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ជ្រើសរើស ២ ឃុំ ដែលសង្ឃឹមថាមានភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរ ។ តំណាងគណបក្សសម រង្ស៊ី បានឯកភាពជាមួយ គ ខ ប ដោយឱ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ និង រាប់សន្លឹកឆ្នោតខូចនៅឃុំដូង (០៣៩) និង រាប់ឡើងវិញនៅឃុំសាគ្រាម (០៤២) ។ ចំពោះបណ្តឹងសុំឱ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួន ១៤ ឃុំ គ ខ ប បានធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួន ៦ ឃុំគឺ ឃុំក្រវ៉ាញ (០១១) ឃុំព្នៅ (០៦៥) ឃុំគគីរ (០១០) ឃុំពង្រ (០១៣) ឃុំច្រនាង (០០៦) និង ឃុំដូង (០៣៩) ពុំឃើញមានភាពមិន ប្រក្រតី គួរឱ្យកត់សំគាល់ឡើយ
- យល់ឃើញថា គណបក្ស សម រង្ស៊ី បានប្តឹងមក គ ជ ប ដោយសុំឱ្យធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួន ២៦ ឃុំ ហើយ គ ជ ប សំរេចធ្វើការផ្ទៀងផ្ទាត់ចំនួន ១១ ឃុំ គឺ ឃុំស្វាយភ្លើង (០១៦) ឃុំកំពង់ធំ (០២៩) ឃុំក្តីដូង (០៣២) ឃុំក្រយា (០៤០) ឃុំទួលត្រើល (០៤៥) ឃុំចំណារក្រោម (០៧០) ឃុំព្រះដំរី (០៧៨) ឃុំសំព្រោង (០៨០) មានការខុសតួលេខ បន្តិចបន្តួច ហើយបានឯកភាពគ្នាតែតម្រូវរួចហើយ ។ ចំពោះ៣ ឃុំ ទៀតគឺ ឃុំបាក់ស្នា (០០១) ឃុំសណ្តាន់ (០៥៧) ឃុំកោះ (០៦៣) គ្មានអ្វីគួរឱ្យកត់សំគាល់ពីភាព មិនប្រក្រតីឡើយ ដោយក្នុងទម្រង់ ១១០៨ ទម្រង់ ១១០៤ ទម្រង់ ១១០៩ ទម្រង់ ១១០៣ និង ទម្រង់ ១១០៥ ក្នុងពេលផ្ទៀងផ្ទាត់ មានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវទាំងអស់ ហើយ ក្នុងពេលផ្ទៀងផ្ទាត់នោះ ក៏មានការចូលរួមពីតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី និង អង្គការដទៃទៀតតែពុំបានដាក់ចូល ក្នុងកំណត់ហេតុគឺជាការខ្វះខាតមួយរបស់ក្រុមត្រួតពិនិត្យ គ ជ ប
- យល់ឃើញថា ការរាប់សាកល្បងរបស់ គ ខ ប ចំនួន ២ ឃុំគឺ ឃុំដូង (០៣៩) បានផ្ទៀងផ្ទាត់និងរាប់សន្លឹកឆ្នោតខូច និង ឃុំសាគ្រាម (០៤២) រាប់ឡើងវិញតាមពាក្យបណ្តឹងរបស់ លោក **ម៉ៅ សុភារិទ្ធ** តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែលប្តឹងសុំឱ្យរាប់ឡើងវិញចំនួន ៦ ឃុំ រួមមាន : ឃុំផាន់ក្រឹម (០៤១) ឃុំដូង (០៣៩) ឃុំគោល (០៤៦) ឃុំសណ្តាន់ (០៤៧) ឃុំជ្រាប់ (០៦១) និង ឃុំសាគ្រាម (០៤២) មិនឃើញមានភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរ ដែលប៉ះពាល់ដល់លទ្ធផល បោះឆ្នោតទេ
- យល់ឃើញថា សន្លឹកឆ្នោតដែលលើស ៦៣ សន្លឹក បណ្តាលមកពីការស្រង់លេខច្រឡំក្នុងទម្រង់ ១១០៥ ដោយសន្លឹកឆ្នោតខូចមានចំនួន ១៨ សន្លឹក តែសរសេរ ៨១ សំលេង (៨១-១៨ = ៦៣) គឺជាការខ្វះខាតមួយរបស់ គណៈកម្មការឃុំ សង្កាត់រៀបចំការបោះឆ្នោត (គ ឃ ប)
- យល់ឃើញថា ក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៤ មានហត្ថលេខានានា រួមទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ផងដែរលើក លែងតែ ក្រុមរាប់មួយចំនួនគ្មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដូចជា : ឃុំបន្ទាយស្នោង ក្រុមរាប់ទី ១

- ទី ២ ទី ៤ ឃុំចុងដូង ក្រុមរាប់ទី ១ ឃុំអន ក្រុមរាប់ទី ១ ឃុំសាលាវិស័យ ក្រុមរាប់ទី ១ ឃុំសណ្តាន់ ក្រុមរាប់ទី ៤
- យល់ឃើញថា ក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៨ ដែលក្រុមត្រួតពិនិត្យ គ ជ ប បានពិនិត្យឡើងវិញ ចំនួន ១១ ឃុំ ក្នុងចំណោម ២៦ ឃុំ ដែលសុំឱ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញដោយ គណបក្ស សម រង្ស៊ី នោះឃើញថាមានហត្ថលេខា តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី លើកលែងតែក្រុមរាប់ទី ៣ ឃុំ ចំណារក្រោម (០៧០) ដែលមាន ៤ក្រុមរាប់ដែលគ្មាន ហត្ថលេខា តំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ប៉ុន្តែលើទម្រង់បែបបទ ១១០៩ នៃ ឃុំទាំងនេះមានហត្ថលេខា តំណាង គណបក្សសមរង្ស៊ីដែរ
- យល់ឃើញថា លើទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ទាំង ៣៩ ឃុំ ឃើញថាមានហត្ថលេខា ៣៨ ឃុំ ដែលមានហត្ថលេខា របស់តំណាងគណបក្សនានា រួមទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ។ ដោយឡែក ឃុំចំណារក្រោម (០៧០) មាន ៤ ក្រុមរាប់តែក្រុមរាប់ទី ៣ គ្មានហត្ថលេខាតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ប៉ុន្តែនៅ លើទម្រង់បែបបទ ១១០៩ នៃឃុំ ទាំងនេះ មានហត្ថលេខាគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
- យល់ឃើញថា ក្នុងទម្រង់បែបបទ ១១០៩ ដែលក្រុមត្រួតពិនិត្យ គ ជ ប បានពិនិត្យឡើងវិញចំនួន ១១ ឃុំ ក្នុង ចំណោម ២៦ ឃុំ ដែលសុំឱ្យផ្ទៀងផ្ទាត់ឡើងវិញ ដោយគណបក្ស សម រង្ស៊ី នោះ ឃើញថា មានតំណាងគណបក្ស នានាចុះហត្ថលេខា រួមទាំងតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែរ
- យល់ឃើញថា ទម្រង់បែបបទ ១១០៣ ជាឯកសារសំខាន់សម្រាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋានក្នុងការត្រួតពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ និង បូកសរុបលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតខេត្តក្រុង មានចុះហត្ថលេខាទទួលស្គាល់ដោយតំណាងគណបក្សនានា រួមទាំង គណបក្ស សម រង្ស៊ី ផង លើកលែងតែឃុំ កំពង់ចិនត្បូង (០៧៣) មួយ ប៉ុន្តែតំណាងគណបក្ស សម រង្ស៊ី បានចុះ ហត្ថលេខាលើទម្រង់បែបបទ ១១០៤ ដែរ ។ ដូច្នេះការស្នើឱ្យរាប់ឡើងវិញ មិនជាការចាំបាច់ទេ ។

ករណីខេត្តបន្ទាយមានជ័យ (០១)

- យល់ឃើញថា មានអ្នកបោះឆ្នោតនៅឃុំប៉ោយប៉ែត ក្នុងខេត្តបន្ទាយមានជ័យ មានអត្រាត្រឹម ៤៦% យើងទទួលស្គាល់ថា តិចមែន បើប្រៀបធៀបនឹងអត្រាទូទាំងខេត្ត ដែលមាន ៧៤% ប៉ុន្តែ ក្នុងច្បាប់បោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ពុំមានកំណត់ថា តើអត្រាអ្នកបោះឆ្នោតប៉ុន្មានអាចទទួលយកបាន អត្រាអ្នកបោះឆ្នោត ប៉ុន្មាន មិនអាចទទួលយកបាន ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋ មានសិទ្ធិទៅបោះឆ្នោត ដែលធានាដោយច្បាប់ មិនមែនជា កាតព្វកិច្ចដែលតម្រូវចាំបាច់ត្រូវតែទៅបោះឆ្នោតទេ ។ ចំណុចនេះ មានចែងក្នុងវាក្យខ័ណ្ឌ ទី២ មាត្រា ៣៤ ថ្មី នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ៗ ប្រជាពលរដ្ឋទាំងពីរភេទដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ ឆ្នាំ មានសិទ្ធិបោះឆ្នោត ។
- យល់ឃើញថា ការិយាល័យបោះឆ្នោតចំនួន ២៧ បានប្តូរទៅកន្លែងផ្សេងទៀត តាំងតែពីឆ្នាំ ២០០២ ម៉្លោះ ។ ដូច្នេះមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយជូនសាធារណជន និង បានបិទផ្សាយត្រឹមត្រូវស្របតាម មាត្រា ១៣៥ ថ្មី នៃព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ ដោយយោងតាមការបញ្ជាក់របស់ អ្នកស្រី **ឡាយ ហ៊ុនគី** ប្រធានគណៈកម្មការខេត្តរៀបចំការបោះឆ្នោតខេត្តបន្ទាយមានជ័យ នៅក្នុងសវនករ គ ជ ប
- យល់ឃើញថា ការិយាល័យបោះឆ្នោតទាំងអស់ក្នុងឃុំប៉ោយប៉ែត មិនមានចម្ងាយលើសពី ៥ គីឡូម៉ែត្រ ទេតាម ការបញ្ជាក់ពី ឈ្មោះ **មាន សារិត** ដើមចោទមកពីគណបក្ស សម រង្ស៊ី ដែលបានអះអាងក្នុងសវនករ គ ជ ប និង តាមការបញ្ជាក់ពីលោក **សាន ស៊ានហូ** ជួសមេឃុំប៉ោយប៉ែត កាលពីថ្ងៃទី ១៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

- យល់ឃើញថា ឈ្មោះអ្នកបោះឆ្នោតខ្លះ ពុំមានភូមិនៅក្នុងឃុំប៉ោយប៉ែតទេ បញ្ហានេះមាន តាមការដោះស្រាយ របស់ គ ជ ប ជាក់ហុសបច្ចេកទេស
- យល់ឃើញថា អ្នកមានប័ណ្ណបោះឆ្នោតឆ្នាំ ២០០២ ឬ លិខិតបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណ មានឈ្មោះក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោត ឆ្នាំ ២០០៣ មិនបានបោះឆ្នោត ដោយលើកជាកស្តុតាង ៤ នាក់ នោះតាមការពិនិត្យយើងឃើញម្នាក់ក្នុង ៤ នាក់ គឺ ឈ្មោះ **គឿន សារិន** ក្នុងប័ណ្ណបោះឆ្នោតទៅជាឈ្មោះ **គឿន សារិន** ក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតរបស់ គ ជ ប
- យល់ឃើញថា អ្នកផ្តិតមេដៃ ៥៥៤ នាក់ សុំតវ៉ាឱ្យបោះឆ្នោតឡើងវិញ ដោយសំអាងមូលហេតុជាច្រើន ដូចជាការការិយាល័យមិនឃើញ គេមិនឱ្យកន្ទុយប័ណ្ណ បាត់ឈ្មោះ ។ល។ ភាគច្រើន គឺ រកការិយាល័យមិនឃើញ ចំណុចនេះ ក៏ជាការខ្វះខាតរបស់សាមីខ្លួនដែរ ព្រោះស្ថានភាពសន្តិសុខល្អជាធម្មតា
- យល់ឃើញថា ការចោទថា សមត្ថកិច្ចមិនព្រមប្រគល់ទម្រង់បែបបទ ១០១៨ តាមការអះអាងរបស់ ឈ្មោះ **ម៉ឺន ស៊ុលន** ជាការមិនពិតទេ ព្រោះអ្នកចុះឈ្មោះបោះឆ្នោតដែលមានទម្រង់បែបបទ ១០១៨ នេះមាន ៣.២១០ នាក់ ។ ហើយអ្នកមកយកទម្រង់នេះ មានតែជាង ២.០០០ នាក់ប៉ុណ្ណោះ អ្នកឯទៀតមិនបានមកយកទេ ដោយមូលហេតុ អ្នកចុះឈ្មោះខ្លះត្រឡប់ទៅស្រុកកំណើតវិញ អ្នកខ្លះស្លាប់ អ្នកខ្លះចុះឈ្មោះរួចមួយចំនួនទៅ រកស៊ី នៅប្រទេសថៃ ។ ក្នុងពេលចុះឈ្មោះនោះ ក៏ចំពេលមានព្រឹត្តិការណ៍វាយស្ថានទូតថៃ និង ក្រុមហ៊ុនថៃ បណ្តាលឱ្យ មានការបិទព្រំដែន ។ ពលករដែលត្រឡប់មកពីប្រទេសថៃ ត្រូវសកម្មជនគណបក្សខ្លះ ប្រកួកប្រកាសឱ្យទៅចុះ ឈ្មោះបោះឆ្នោតតាមវិធីលើកទឹកចិត្តផ្សេងៗ ។ ដល់ពេលព្រំដែនបើកឡើងវិញ ពលករភាគច្រើនបាន ទៅធ្វើការ នៅប្រទេសថៃ ហើយមិនបានមកបោះឆ្នោតទេ
- យល់ឃើញថា ការសុំបញ្ជីបោះឆ្នោតដែលមិនទាន់បានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ហើយដែលមិនត្រូវបានផ្តល់ជូនដោយ គ ជ ប មិនពាក់ព័ន្ធដល់មាត្រា ៦៣ ថ្មី នៃព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៩០២/០១៧ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០២ ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រ នោះទេ ។
- យល់ឃើញថា យោងទៅលើមូលហេតុ និង ឯកសារដែលជាកស្តុតាងខាងលើ មិនអាចចាត់ថា ការបោះឆ្នោតនៅ ឃុំប៉ោយប៉ែត មានភាពមិនប្រក្រតីធ្ងន់ធ្ងរដែលតម្រូវឱ្យមានការបោះឆ្នោតសាឡើងវិញទេ ។

ហេតុដូច្នោះ

សំរេចចំពោះមុខគុភារក្តី

- មាត្រា ១ :** ទទួលពាក្យបណ្តឹងតវ៉ារបស់ឯកឧត្តម សម រង្ស៊ី ចំពោះករណីរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តស្វាយរៀង ខេត្តកំពង់ធំ ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ ទុកជាត្រឹមត្រូវតាមទម្រង់ច្បាប់ ប៉ុន្តែបដិសេធដោយខុសនឹងគតិច្បាប់ ។
- មាត្រា ២ :** តំកល់សេចក្តីសំរេចរបស់គណៈកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោតស្តីពីការប្រកាសលទ្ធផលបណ្តោះអាសន្ន នៃការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រអាណត្តិទី៣ថ្ងៃទី ២៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៣ លេខ ០៨.៥០៤/០៣ គ ជ ប ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ទុកជាត្រឹមត្រូវទាំងមូល ។
- មាត្រា ៣ :** សេចក្តីសំរេចនេះ ប្រកាសនាសវនាការជាសាធារណៈ នៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាសេចក្តីសំរេចស្ថាពរ បិទផ្លូវតវ៉ា ហើយមានអនុភាពអនុវត្តទៅលើអំណាចទាំងអស់ ដែលមានចែងនៅក្នុង រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ត្រូវចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៣

**ជ. ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និង ជ. ក្រុមប្រឹក្សាជំនុំជម្រះ
ប្រធាន**

ប៊ិន ឈិន